

Naatsorsueqqissaartarfik pillugu Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuummut nassuiaatit**Nalinginnaasumik nassuiaatit**

Inatsisissatut siunnersuut imaqarpoq ilaatigut Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarneq pillugu inatsimmi 1989-imeersumi aalajangersakkanik kingorna allannguutitaqartunik aamma ilaatigut - peqqinnissamut ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa UKA98-imeersoq naapertorlugu - Pinngortitaleriffik pillugu Inatsisartut inatsisaata ilaannik. Kiisalu inatsimmi aalajangersagaqqaartut ullumikkumut naleqqussaatigisariaqagaat siunnersuutigineqarput, ilaatigut Danmarks Statistik pillugu inatsit isumassarsiffigalugu.

Naatsorsueqqissaartarfik ukiuni qulingajanni piunermini ilisimatusarnikkut sulianut akuuneru-jartuinnarpoq. Tamanna akueralugu Naatsorsueqqissaartarfiullu ataqqinassusia nukittorsarniarlugu Inatsisartut peqqinnissamut ataatsimiititaliaat UPA98-imi siunnersuuteqarpoq (isumaliutissiissut 17. oktober 1998-imeersoq) Naatsorsueqqissaartarfiup inissisimanerata allanngortinneqarnissaanik inatsimmik saqqummiussisoqassasoq, taamaalilluni *“Naatsorsueqqissaartarfik... Pinngortitaleriffittulli sulianik aalajangersimasunik ilisimatusarfinngortinneqassasoq”* kiisalu *“...aaqqissuusaanikkut suliamut tunngasut naalakkersuinernullu tunngasut ersarissumik immikkoortinneqassasut.”* Inatsisikkut aamma Naatsorsueqqissaartarfiup ilisimatusarfittut allatulli aningaasaateqarfinit, ilisimatusarneq pillugu siunnersuisoqatigiinnit assigisaannillu aningaasanik qinnuteqarnissaannut atuinissaanullu periarfissat pitsanngorsarneqassapput. Suliffeqarfiup immikkuullarissuunera suli nukittorsarnerumallugu siunnersuutip matuma nassatarisaanik siulersuisuinnik pilersitsisoqassaaq.

Siunnersuutip nassatarissavaa Naatsorsueqqissaartarfiup ilisimatusarfittut allatulli aningaasaateqarfinit, ilisimatusarnermut siunnersuisoqatigiinnit assigisaannillu aningaasanik qinnuteqartarnissaminut atuisarnissaminullu periarfissai aaqqissuunneqarnissaat.

Naatsorsueqqissaartarneq pillugu inatsit atuuttoq 1. juli 1989 atuutilerpoq. 1994-imi oktoberimi inatsit allanngortinneqarpoq, tassuuna naalakkersuisut piginnaatinneqarput paasisutissat suut qanoq ilillugit qanorlu amerlassusilerlugit tuniunneqartarnissaannut malittarisassiornissaminut. Tamatuma peqatigisaanik sulinissamut ukiumoortumik pilersaarusiorsinnatitaaneq Naalakkersuisuniit kisitsisitigut paasisutissiortarneq pillugu ataatsimiititalianut siunnersuisartuusunut nuunneqarpoq, soorluttaaq naatsorsueqqissaartarfiup danskisut aqqa allanngortinneqartoq.

Naatsorsueqqissaartarfik 1989-imi pilersinneqarmat naatsorsueqqissaartarnermut qitiusumik oqartussaqaarfiliortoqarnissaa siunertarineqarpoq. Namminersornerullutik Oqartussat akisussaaffinnik amerlanerusunik tigooraanerat ilutigalugu kiisalu Kalaallit Nunaata aningaasaqarnerata immikkooriartuinnarnera ilutigalugu Inatsisartut kiisalu naalakkersuisut aningaasaqarnikkut ingerlatsinivimmik ingerlatsilemnessaminnut periarfissaqarnerulerput. Tamatumuunakkut paasisutissatigut tunngavinnik atorsinnaasunik iliuusissat nutaat pilersaarusionerinit kiisalu ingerlatsinerup atorneqartup nalilernissaanut tunngavissanik pisariaqartitsineq annertunerulerpoq.

Tamanna tunngavigalugu kisitsisitigut paasisutissiortarnikkut anguniagassat makku anguniagassiarineqarput:

- Kisitsisitigut paasisutissat tamanit atugassat suliarineqarnerini ataatsimut aaqqissuussisartussamik oqartussamik pisariaqartitsineq naammassissallugu.
- naatsorsueqqissaartarfiup paasisutissat pisariaqartitat tamaasa pisortat oqartussaqaarfiiniit namminersorlutillu ingerlataqartunit kiisalu inunnit ataasiakkaanit pissarsisarsinnaanissaa qularnaassallugu.
- Paasisutissat kisitsisitigut paasisutissiornermi aamma atorneqarsinnaangorlugit pisortat oqartussaqaarfiisa aaqqissuunneqarnissaat atorneqarnissaallu qularnaassallugu.

Inatsisartut isumaqatigiissut 1989-imi inatsit akueraat ineriartorneq malinnaaffiginialugu kiisalu allaffissornikkut ingerlatsinikkullu aalajangiisarnerit sakkussaqaarfiginialugit kisitsisitigut paasisutissanik pisariaqartitsinermik nipilimmik oqallitereerlutik.

1989-ip kingornali Naatsorsueqqissaartarfiup suliani pingaarnert amerlivai, kingullermik takornariaqarneq pinerluttarnerlu pillugit paasisutissanik kiisalu internet atorlugu Naatsorsueqqissaartarfimmit paasisutissarsiorsinnaanermik ilallugit.

Naatsorsueqqissaartarfik aammattaaq misissuinernik ilisimatusarnernik suliaqartarpoq taakkulu ukiuni kingullerni pingaarnersaat tassaapput *Inuuniarnikkut atukkanik misissuineq* aamma atuagaq *Mål og strategier i den grønlandske erhvervsudvikling*. Taakkunungalu ilanngutissaq maanna ingerlanneqartoq *Inuit, saamit kiisalu Kolap qeqertaasaani Chukotkamilu nunap inoqqaavisa inuuniarnerminni atugaanik misissuineq*, ilisimatusartut, ilisimartusarfiit kiisalu inuit saamillu najukkaneersut, nunap immikkoortuineersut kiisalu naalagaaffimmeersut suleqatigalugit ingerlanneqartoq.

Naatsorsueqqissaartarfiup suliai Inatsisartut ilisimatusarnissamut ingerlatsinikkut suliassatut pilersaarutai 1998-2000-imut atuuttunut ilaapput - tassunga ilanngullugit inuiaqatigiit inuussutissarsiornerullu ineriartornera, inuussutissarsiornerup ineriartornerani atugassat, aamma inooqatigiinnikkut inuillu ajunngitsumik inuuneqarnissaminnut atugaannut tunngasut.

Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiilerineq tunngavigalugu ilisimatusarnermik kissaateqartoqarnera inatsisissatut siunnersuutigineqartukkut siuarsarneqarsinnaassaaq.

Kisitsisitigut paasissutissiomerit pioreersut nangissutissaanik ilisimatusarnermik aallartitsisarnikkut naatsorsuutigineqarpoq naatsorsueqqissaarnikkut siunnersortinik piginnaaneqarluartunik Naatsorsueqqissaartarfiup sulisussarsiniartarnerata pitsaanerulersinneqarnissaa. Tamatuma peqatigisaanik ilisimatusarnerit aqutigalugit naatsorsueqqissaarnikkut siunnersortit ilinniarteqqinneqartarnissaat , soorlu Ph.D.-iitaarniarnermut ilanngullugu, ajornarunnaassaaq.

Kisitsisitigut paasissutissiomerit pitsaasuussappata paasissutissanik katersisarnerit misissueqqissaartarnerillu ineriartortittuarneqartariaqarput. Aamma pitsaasuunissaat qularnaarniarlugu ilisimatusarnerni toqqaannartumik peqataasarneq pingaaruteqarluassaaq.

Aningaasanut inatsisikkut aningaasaliissutaasartutigut paasissutissiorneq kiisalu paasissutissiomerit tunngaviusut matussuserneqartarput. Naatsorsueqqissaartarfiup *ilisimatusartarfinngorlugu* allanngortinneqarneratigut naatsorsuutigineqartariaqarpoq ilisimatusarnerup ingerlanneqalernissaa ingerlaavartumik kisitsitigut paasissutissiortuarnerup ineriartortinneqarneranit, nutartertarneranit pitsanngorsartarneranillu suli annerusumik ilungersorfiusumik. Tassa ilisimatusarniviit aningaasanut inatsisikkut imaluunniit Kalaallit Nunaanni nunaniluunniit allani aningaasaateqarfiinit, ilisimatusarnermut siunnersuisoqatigiinnit assigisaannillu aningaasalersorneqarsinnaalissapput - imaluunniit avataanniit suliassiissutitut.

Naatsorsueqqissaartarfik - soorlu Pinngortitaleriffittulli - inatsisissatut siunnersuut malillugu siunertat tunniunneqarfii naapertorlugit aningaasanik atugassiissutigineqartunik atuisinnaassaaq, taamaaliornerninilu ilisimatusarfinnik allanik suleqateqartarsinnaalluni.

Assigiinngitsunit kissaatigineqartarpoq kisitsisitigut paasissutissiisarluni sulineq qitiusumik allaffeqarfimmut atajunnaarsinneqassasoq. Inatsisissatut siunnersuutip akuersissutigineqarnerata kingunerissavaa Naatsorsueqqissaartarfiup aqunneqarnerata allanngortinneqarnera, tassami maannakkut Kisitsisitigut paasissutissiortarnermut siunnersuisutut ataatsimiititaliaq siulersuisunit taarserneqassammat. Siulersuisut kisitsisitigut paasissutissiortarnerup ingerlateqqinneqarnissaa ineriartortinnissaalu qullersaaffigalugu akisussaaffigilissavaat aamma suliffeqarfimmi ataatsimi kisitsisitigut paasissutissiortarnerup ilisimatusarnerullu inissisimanerisigut ataatsimut sunniutaasartut ataqatigiissaartassallugit. Siulersuisunut ilaasortat inuttut piginnaassutsitik tunngavigalugit toqqaagaassaapput oqartussaasullu/kattuffiillu aalajangersimasut soqutigisaat sinniisuuffigalugit suliassarinagit.

Inatsisissatut siunnersuutip piviusunngortinneqarnerata allaffissornikkut kinguneqarnissaa naatsorsuutigineqanngilaq.

Aqutsinerup allannortinneqarnerata aningaasatigut kingunissaanut apeqqutaassapput siulersuisunut ilaasortat qassit Nuup avataani najugaqarnersut. Naatsorsuutigineqarporli tamatumun-nga aningaasartuutit suliffeqarfiup ingerlanneqarneranit matussuserneqartassasut. Tamatuma saniatigut inatsimmik allannuinerup landskarsimut kingunissai tassatuaassapput Inatsisartut sulianut ataasiakkaanut tunngatillugu Naatsorsueqqissaartarfiup suliaanut ataatsimut aalajangersimasumilluunniit tunniussassamittut kissaatigisartagassaat.

Aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Naatsorsueqqissaartarfiup siunertaa tassani allaaserineqarpoq.

§ 2-mut

Paragraffip Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni maanakkut atuuttumi § 1 annertunerusutigut assigaa (nr. 1-6), tassa nalunaarsuiffinnik kisitsinernillu paasissutissanik toqqortarinnilluni suliassat nutaat (nr. 7) aamma inuiaqatigiit ilisimatusarfigalugit nr. 8-tut ilanngunneqarmata. Taakku saniatigut nr. 2 ilaneqarpoq “...*ilisimatusarsinnaasalluni*”.

Nr. 2-mi aalajangersakkakut Naatsorsueqqissaartarfik periarfissaqalerpoq immikkut suliassiisutitut sullissiviup ukiumut suliassanut pilersaarutaasa avataanniittunut sulissivimmuut suliareq-qullugit kissaatigineqartunut akiliuteqartitsisarnissaminut aamma ukiumut aningaasanut inatsisini aningaasaliissutitut killiliussat iluanni sularineqarsinnaanngitsunut.

Nr. 3-mi oqaaseq *qitiusumik* peerneqarpoq ilaatigut nalornissutigineqaqqunagu nalunaarsuiffiit sorliit qitiusutut isigineqassanersut. Eqqartuussissutilerinermi pissutsit erseqqissarneqarput Naatsorsueqqissaartarfiup annertunerusumik annikinnerusumilluunniit pisortat nalunaarsuiffiisa tamarmik, kisitsisitigut paasissutissiisarneq siunertaralugu atorneqarsinnaasut, iluarsartuunneqarnerannut peqataasarnissaa aalajangersarlugu, taamatuttaaq § 3-mut nassuiaatit ataaniittut takukkit.

Nr. 7-imi aalajangersagaq ilanngunneqarpoq Naatsorsueqqissaartarfik paasissutissat elektronik atorlugu toqqukkat, kisitsisitigut paasissutissiisarneq ilisimatusarnerlu siunertaralugit piffissanik tullerriaanik sivisuunik naliliisarlu misissuinermut atorneqarsinnaasut, eqqarsaatigalugit allagaateqarfittut sulisinnaalersinniarlugu.

Nr. 8-mi ilisimatusarnermik suliassat sularinissaannut pisinnaatitaaffik aqutissiuunneqarpoq, kisimiilluni imaluunniit ilisimatusartut allat ilisimatusarfiillu peqatigalugit - soorlu assersuutigalugu Ilisimatusarfik.

Siulersuisoqalerneratigut ataatsimiititaliat siunnersuisartuusut aqutigalugit qitiusumik allaffeqarfik Naatsorsueqqissaartarfiup suliassanut pilersaarutaanut toqqaannartumik sunniutaarummat

imm. 2 nutaajusoq ilanngunneqarpoq. Allaffeqarfiup Inatsisartullu kisitsisitigut paasissutissanik pisariaqartitaasa isumagineqarnissaannut periarfissaqarnera erseqqissarneqarnissaa aalajangersakkakut siunertarineqarpoq. Allannguut aamma Danmarkimi naatsorsueqqissaartarfik, Danmarks Statistik, pillugu inatsimmi aalajangersakkamut naapertuuppoq. Siulersuisut ukiumut suliassatut pilersaarutitigut kisitsisitigut paasissutissiugassat aningaasanut inatsimmi aningaasaliissutigineqartutitigut suliassaasut aalajangertarmatigik (§ 2 oqaas. 1, 3 aamma 6-imi suliassatut taaneqartut) suliassatut pilersaarutit saniatigut suliassiissutigineqartut immikkut akilerneqartarnissaat naatsorsuutigineqartariaqarpoq (§ 2 oqaas. 2 naapertorlugu).

§ 3-mut

Paragraffip imaraa § 1, imm. 2-mik maannakkut atuuttumik annertusisitsineq, tassa oqaaseqatigiit “..*nalunaarsuiffinnik ineriartortitsineq kiisalu..*” ilanngunneqarmata. Ilanngussinikkut inatsimmi aalajangersarneqassasoq kissaatigineqarpoq pisortat oqartussaasut pisussaaffeqartut ataatsimut aaqqiisarnissaq siunertaralugu Naatsorsueqqissaartarfik ilisimatittassagaat.

Ataatsimut aaqqiisarneq - ataqatigiissaaraluni sulineq - qitiusumik kisitsisitigut paasissutissii-sarnermik pilersitsinermut tunngaviunerpaalluni tunngavilersuutaasimavoq: marloqiusamik sulisarneq pinngitsoortinniarlugu kiisalu pisortat oqartussaallutik nalunaarsuiffiini paasissutissiissutit aamma kisitsisitigut paasissutissiisarneq siunertaralugu misissuinerit siunertamut naleqquttumik iluaqutigineqarnissaat qulakkeerniarlugu.

§ 4-mut

Ilisimatusarnermit paasisat tamanut saqqummiunneqartarnissaata aalajangiunneqarnissaa pingaaruteqarpoq. Tamatuma aamma kingunerisaanik paasissutissat inunnut ataasiakkaanut tunngasuunngippata, isertuussinissamik aalajangersakkanut kiisalu inuit suliffeqarfiillu ataasiakkaat illersorneqarnissaannik aalajangersakkanut ilaallutik, ilisimatusarnerit suliassiissutigineqartut suliassiisumik avammut saqqummitsaaliorneqarsinnaajunnaassapput. Paragraffip Pinngortitaleriffik pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 6, 8. junimeersumi § 4, imm. 1 assigaa.

§ 5-imut

Taamatut iluarsartuussisoqarpoq Naatsorsueqqissaartarfik pisortat ingerlatsinerannit aammat-taaq inatsisitigut avissaartinniarlugu. Sullissivik paatsoorneqarsinnaanngitsumik aalajangiisinaassuseqartumillu aqunneqartussanngorlugu qulakkeeriffigineqassaaq, kisiannili peqatigitillu-gu pilersaarusiormi aalajangiisarnermilu tamatigoortunngorlugu soorlutaaq ilisimatusarner-mut tunngatillugu nammineersinnaassutsip aamma inuiaqatigiinnut pisortallu ingerlatsinerannut tunngatillugu ilisimasassanik naleqquttunik pisariaqartit akornanni oqimaqatigiittoqarnissaa qulakkeerneqarsinnaassasoq.

Siulersuisunut ilaasortassanik toqqaanermi siulersuisuni sapinngisamik tamatigoornerpaamik immikkut ilisimasaqarnermik tunngaveqartoqarnissaa qulakkeerneqartariaqarpoq. Ilanngullugu erseqqissarneqartariaqarpoq sullissiviup soqutigisai pitsaanerpaamik ingerlanneqarsinnaaqqul-

lugit siulersuisunut ilaasortat inuttut piginnaassusii aallaavigalugit qinerneqartariaqarmata - tassa oqartussaasunut/kattuffinnut aalajangersimasunut sinniisuunngitsutut. Pingaartinneqartariaqarpoq inuit kalaallinik inuiaqatigiinnik aamma/imaluunniit inuiaqatigiilerinermik ilisimatussutsimut tunngatillugu ilisimatusariaatsinik annertuumik ilisimasallit qinerneqartariaqarmata. Naalakkersuisut siulersuisunik toqqaasassapput. Naalakkersuisut taamaaliortussaataitaanertik naalakkersuisoqarfimmut suliassatigut akisussaasumut tunniussinnaavaat. Ilaasorta q siulersuisunit tunuassappat naatsorsuutigineqarpoq piffissap sinneranut atuuttussamik periuserineqartut taakkuusut atorlugit ilaasortamik nutaamik toqqaasoqassasoq.

Siulersuisunut ilaasortat akissarsiaqartitsineq pillugu inatsit naapertorlugu akissarsiaqartinneqassapput, eqqarsaatigineqanngilarlu siulersuisut ajunngitsorsiaqartinneqarnissaat.

§ 6-imut

Paragraffimi tassani siulersuisut pingaarnertut akisussaaffeqarfii aalajangersarneqarput. Siulersuisut ukiumoortumik suliassanut pilersaarutit sullissiviup kisitsisitigut paasissutissanik suliassaanik aalajangersaaviusut aamma paasissutissanik pissarsiniartarnermut tunngaviusut akuersisutigisassavaat, §§ 10 aamma 11 takukkit. Aammattaaq siulersuisut suliffeqarfiup suliai pillugit ukiumoortumik nalunaaruteqartassapput. Nalunaarut ukiumi qaangiuttumi sularisimasat nassuiarneqarnerannik imaqartariaqarpoq, aamma suliffeqarfiup suliassaqarfiini pingaarnerni anguniakkat qanoq annertutigisumik anguneqarsimanagerat kiisalu ukiuni aggersuni pilersaarutit ilanngullugit.

Siulersuisut imm. 4-mi periarfissinneqarput ataatsimiititalianik ataavartuni aamma ataatsimiititalianik suligasuartussanik pilersitsisarnissaminnut. Immikkoortup oqaasertaasa aappaanni ataatsimiititaliat taaneqartut ataatsimiititaliatut ataavartutut pilersinneqarsinnaapput assersuutigalugu sisamat-arfinilinnik ilaasortalerlugit inuiaqatigiilerinermut tunngatillugu ilisimatusarnermut attuumassuteqartunik - amerlanertigut ilisimatusarnermik suliartaunuk. Ataatsimiititaliatigut siunnersuisartuusutigut siunertarineqarpoq sullissiviup siulersuisullu immikkut suliassaqarfinni suliarmut ilisimasalinnik suleqatissaqartinneqarnissaat. Ataatsimiititaliat suligasuartussat pilersinneqartarsinnaassapput taamaallaat suliassat annertunerusut malinnaaffiginarlugit.

§ 7-imut

Peqqinnissamut ataatsimiititaliap UKA98-imi isumaliutissiissutaani pingaartinneqarpoq “...suliarmut tunngasut naalakkersuinermullu tunngasut ersarissumik immikkoortinneqassasut.” Aalajangersarneqarpoq sullissivik allaffissornikkut aqutsinermut pisortaartoq, siulersuisunut, naalakkersuisunut innuttaasunullu akisussaaffeqartumik. Aalajangersakkatigut siunertarineqarpoq qitiusumik kisitsisitigut paasissutissaliorneq inuiaqatigiinnut tunngatillugu soqutigisat tamatigoornerusut eqqarsaatigalugit pilersaarusiorneqassasoq sularineqarlunilu.

Imm. 2-mi aalajangersakkakut naatsorsueqqissaarnermut pisortassamik toqqaanermi siulersuisut sunniuteqaqataanissaat qulakkeerineqarpoq.

§ 8-mut

Naalakkersuisut malittarisassanik aalajangersaasinnaapput siulersuisut naatsorsueqqissaarnermut pisortap akornanni oqartussaaffiit agguaanneqarnissaannut erseqqissaataasunik. Malerua-gassat taamaattut aalajangersarneqartariaqarput siumut Naatsorsueqqissaartarfiup siulersuisui kisitsisitigullu paasissutissiisarnermut pisortaq oqaloqatigeqqaarlugit.

§ 9-mut

Sullissivik aningaasanut inatsisikkut aningaasaliiffigineqartarpoq. Aningaasaliissutit tunngaviu-sumik paasissutissiornermut, kisitsisitigut paasissutissiornermi tunngaviusartunut suliassanullu matussusiissutigineqartassapput. *“Immikkoortukkaanik ilisimatusarfimmut assingusumut”* allanngortitsinikkut ingerlaavartumik kisitsisitigut paasissutissaliorneq ineriartortinniarlugu, allanngutsaaliniarlugu pitsaanerulersinniarlugulu pisariaqartitsinerup saniatigut ilisimatusar-nermik suliaqartarnissaq naatsorsuutigineqartariaqarpoq. Taamaammatt ilisimatuutut misissuil-luni suliassat aningaasanut inatsisikkut imaluunniit aningaasaateqarfiit ilisimatusarnermulluun-niit allat aningaasaliissutaannik aningaasaliinerisigut imaluunniit allanit suliassiissutigineqartu-tut aningaasalersorneqartarsinnaassapput.

Siumut naatsorsuutigineqartariaqarpoq nalinginnaasumik kisitsisitigut paasissutissaliornerup (tassunga pisariaqartinneqartumik periaatsinik ineriartortitsineq il.il. ilanngullugit) ilisimatusar-nerillu akornanni aningaasaliissutitigut naatsorsuutitigullu avissaartitsisimasoqarnissaa.

Aningaasaateqarfiit aningaasaliissutaannik il.il. atuisinnaatitaaneq toqqaannartumik sullissivim-mut akisussaaffiuvoq malittarisassat Pinngortitaleriffimmut atuuttut assigalugit.

§ 10-11-mut

§§ 10 aamma 11 maannakkut atuuttumi §§ 3 aamma 4-imit allanngortinnagit nuuinnagaapput. Oqaatsit imminnut naapertuussarneqarnissaat, taamaalu taaguutit atorneqartut patsisigalugit nassuiaaniarnermi paatsuungasoqannginnissaanut tunngasuinnaapput.

Aalajangersakkatigut Naatsorsueqqissaartarfiik inatsisitigut tunngavissinneqarpoq paasissutis-sarsiniartarnissaminut suliassanik pilersaarummi kisitsisitigut paasissutissaliornissami piler-saarutigineqartumi pisariaqartinneqartunik, pisortaqarfiit namminersortullu paasissutissarsivigi-niartarlugit.

Pisortat oqartussaasut sullissiviillu amerlanerujartuinnartut qarasaasiatigut paasissutissanik katersinerit, qarasaasiatigut suliassat aamma nalunaarsuineramik suliassat allanut assersuutigalu-gu siunnersortit suliffeqarfiutaannut suliassaqarfinni taaneqartuni immikkut ilisimasalinnut, suliakkiissutigisalermatigit tamatuma oqartussaasut/sullissiviup Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisitigut paasissutissaliorneranut paasissutissiisinnaanerit pinngitsoortissanngilaa.

§ 12-imut

Naatsorsueqqissaartarneq pillugu inatsisip 1994-imi allanngortinneqarneranut atatillugu aalajan-gersagaq ilanngunneqarpoq. 1989-imi naatsorsueqqissaartarneq pillugu inatsisissatut siunner-

suutip suliarineqarnerani inatsisissap naatsuulluni pisariillunilu, taamalu - soorlu - Danmarkimi Naatsorsueqqissaartarfik pillugu inatsimmi aalajangersakkanik sukumiisunik imaqaanginnissaa pingaartinneqarpoq. Danmarkimi Naatsorsueqqissaartarfik pillugu inatsimmi qassiitigut paasisutissat tunniussat qanoq amerlatiginissaat qanorlu isikkoqartillugit tunniunneqarnissaat aalajangersarneqarpoq. Allanguutissatut siunnersuummi soorlu eqqarsaatigineqarpoq paasisutissat qarasaasiakkut atuarneqarsinnaasunngorlugit piumasarineqartarnissaat qarasaasiamut immiunneqarsimassappata.

Paasisutissat qarasaasiakkut atuarneqarsinnaasunngorlugit pigineqassappata nukinnik atuilusinnarnissaraluaq paasisutissiormermit akitsorsaataaginnarani aamma kinguartoorutaasartoq pinngitsoorneqassaaq. Naatsorsuutigineqarpoq paasisutissat kissaatigineqartut paasisutissanik tunniussisussap qarasaasiakkut imaaliallaannaq atuarneqarsinnaasunngorlugit pigissagai imaluuniit sulikuluppallaarani qarasaasiakkut pissarsiarineqarsinnaasunngorlugit atuarneqarsinnaasunngorlugillu tunniutissagai.

§ 13-imut

Paragraffi maannakkut atuuttumut § 5-imut naleqqiullugu allanngortinneqarpoq oqaasertai siulliit kisimik atatiinnarneqarmata.

Nalunaarsuisarneq pillugu inatsit 1978-imeersoq suli Kalaallit Nunaannut atuuppoq. EU-mi peqqussut tunngavigalugu maannakkut nunani EU-mut ilaasortaasuni inunnik paasisutissat nalunaarsorneqartarnerat pillugu inatsisit annertuumik allanngortiterneqarput. Allanngortiterinerit tamakku arlalitsigut nunanut ilaasortaangitsunut paasisutissanik paarlaasseqatigiittarneq pillugu naleriagassanik sukaterinermik kinguneqartussatut malunnarsisut taamaalillutittaaq Kalaallit Nunaannik attuisussaassapput. Paasisutissanik inunnut aalajangersimasunut tutsinneqarsinnaasunik isumannaallisaanerup qaffasissusianik nalilersuineq pingaarnepaatinneqalersussaavoq.

Aalajangersakkakkununa tassuuna, paasisutissanut Naatsorsueqqissaartarfiup katersortagaanut suliarisartagaanullu, isumannaallisaanerup qaffasissusissaanik taamatut sukateraluni inatsisikkut aalajangersaasoqartoq.

Peqatigitillugu aalajangersakkakkut tassuuna Naalagaaffiit Peqatigiit kisitsisitigut paasisutissanik tamanut saqqummiunneqarsinnaasunik tunngaviusumik periaasiinut naapertuuttoqalernissaa qulakkeerneqarpoq:

Inunnik ataasiakkaanik paasisutissat kisitsisitigut paasisutissiisarfinit kisitsisitigut paasisutissat suliarineqarnissaannut katersorneqartut, imuit inuttaannut inatsisitigulluunniit inuttut naatsorsuussaasunut tutsinneqarsinnaagaluarunilhuunniit, allanit takuneqarsinnaatinnagit suliarineqassapput taamaallallu kisitsisitigut paasisutissiinissamik siunertanut atorneqarsinnaallutik. (Naalagaaffiit Peqatigiit kisitsisitigut paasisutissiisarnermut ataatsimiititaliaat)

§ 14-imut

Paragraffip Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarneq pillugu inatsimmi maannakkut atuuttumi § 6 assigaa. Paragrafikkut isumannaarneqassaaq Naatsorsueqqissartarfimmut suliasanik pilersaarummi aalajangersarlugu kisitsisitigut paasissutissaliornermut atugassanik paasissutissanik tunniussisoqarsinnaassasoq, pisariaqassappat pineqaatissiinissamut periarfissaq taanna innersuussutigalugu. Danmarks Statistik pillugu inatsimmi § 13-imi oqaasertalersuineq taamaattoq aamma atorneqarpoq.

§ 15-imut

Siulersuisunut ilaasortat marluk ukiup aappaata affaanaanut atuuttussamik toqqarnerat siulersuisunut ilaasortat ataatsikkut tamakkerlutik taarserneqarnissaata pinngitsoortinniarnearusunnera patsisaavoq.

§ 16-imut

Inatsisip atuutilersinneqarneranut peqatigitillugu Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarneq pillugu inatsit atorunnaarpoq.